

Aleg. 178.

Sprawozdanie

Komisji prawniczej o czynnościach Departamentu VI. Wydziału krajowego
za czas od 1. Lipca 1887 po koniec Czerwca 1888.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 15. Września 1888 przekazane zostało komisji prawniczej sprawozdanie z czynności VI. Departamentu Wydziału krajowego za czas od 1. Lipca 1887 do końca Czerwca 1888, które komisya prawnicza rozpatrzyła, a zasiągnąwszy potrzebnych informacji z zapisków i aktów, ten Departament dotyczących, przedkłada Wysokiemu Sejmowi o czynnościach tegoż Departamentu w ciągu czasu powyżej wymienionego spełnionych, następujące uwagi:

Czynności temu Departamentowi do załatwienia przydzielone są następujące:

I. Sprawy dotyczące wojskowości, a mianowicie: konskrypcyj, rekrutacyj i funduszu inwalidów, oraz sprawy pospolitego ruszenia;

II. Kwaterunek żandarmeryi;

III. Ustawodawstwo cywilne i karne, niemniej ustawodawstwo odnoszące się do statutu krajowego, ordynacyi wyborczej i regulaminu sejmowego;

IV. Sprawy, ludność izraelską kraju dotyczące, Wydziałowi krajowemu przekazane;

V. Sprawy indemnizacyi urbarialnej i serwitutów;

VI. Sprawy odnoszące się do podatków, taks, stempli i w ogóle korespondencyje z e. k. władzami skarbowemi;

VII. Sprawy ściągania opłat dla funduszu propinacyjnego przeznaczonych;

VIII. Sprawy dotyczące granic kraju i podziału onego na okręgi administracyjne i sądowe;

IX. Szupaśnictwo, — nareszeie

X. Łowiectwo.

Załatwieniem spraw tego Departamentu zajmował się Członek Wydziału krajowego poseł Teofil Bereźnicki z przydzielonymi 4 urzędnikami konceptowymi, a że w ciągu czasu od 1. Lipca 1887 roku do dnia ostatniego Czerwca 1888 r.:

wpłynęło do tego Departamentu exhibitów	10.017
a załatwiono z nich w tym czasie	9.996
pozostało z d. 1. Lipca 1888 do załatwienia jedynie	21 onychże.

Wynik ten będący niewątpliwie dowodem sprężystego załatwiania spraw nie może dawać stronom interesowanym powodów do zażaleń na zwłokę.

W r. 1885 załatwił departament VI exhibitów 19.904, zaś w 1886 r. 20.678, a że w ciągu roku, licząc od 1. Lipca 1887 do końca Czerwca 1888 r. załatwionych zostało jedynie 10.017 exhibitów, możnaby mniemać, że czynności Departamentu tego o połowę się zmniejszyły. Tak ale nie jest, bo w rzeczy samej jedynie liczba exhibitów a nie czynności temu Departamentowi do załatwienia przydzielone, się zmniejszyły. Dawniejszemi bowiem laty przesyłały dotyczące władze Wydziałowi krajowemu nie tylko orzeczenia szupaśnictwa, ale także rozporządzenia pozwalające na wydawanie szupaśnikom odzieży i karty szupasowe, które, z osobna zaprotokołowywane, stanowiły w ciągu roku bardzo poważną cyfrę exhibitów tegoż Departamentu — i dopiero gdy Wydział krajowy udając się do c. k. Namiestnictwa zażądał takiej zmiany, ażeby wymienionych tu orzeczeń i kart szupasowych już nie przysyłało Wydziałowi krajowemu, lecz wprost dotyczącym stacyom szupasowym, a to w tym celu, by one takowe do rachunków swoich szupasowych. Wydziałowi krajowemu przedłożyć się mających, dołączać mogły, a c. k. Namiestnictwo okólnikiem z 16. Maja 1887 do L. 27 782 zgodne z życzeniem Wydziału krajowego wydało rozporządzenia, które z dniem 1. Lipca 1887 weszły w wykonanie, zmniejszyła się liczba exhibitów Wydziału krajowego, które Departamentowi VI do załatwienia przekazywano, co z uznaniem podnieść należy, bo zarządzenie to, umożliwiające rańsze sporządzanie likwidacyj kosztów szupasowych zmniejszyło także znacznie czynności manipulacyjne przy Wydziale krajowym i w ogóle nosi cechę zarządzenia bardzo praktycznego — w szczególności:

Do I. Jakkolwiek do spraw dotyczących wojskowości zaliczyć należy zarząd funduszu jednomilionowego przez Wysoki Sejm przeznaczzonego na pożyczki gminom budującym koszary dla wojska udzielać się mające, to przecie tym zarządem VI Departament się nie zajmuje, bo czynność ta jako będąca poniekąd w związku ze sprawami gmin miejskich Dep. I. została przydzieloną — i dla tego o tym zarządzie komisya gminna lustrująca Departament I. sprawozdanie przedłoży.

Natomiast ale przekonała się komisya prawnicza, że ustawa o pospolitem ruszeniu Departamentowi VI. wiele czynności i pisaniny przysparza, albowiem w celu uwolnienia urzędników władz autonomicznych od obowiązku pełnienia służby przy pospolitem ruszeniu znosić się musi Wydział kraj. z komendą pospolitego ruszenia. W skutek tych czynności uzyskał Wydział krajowy w roku bieżącym uwolnienie od obowiązku spełniania służby przy pospolitem ruszeniu dla 1.057 urzędników władz autonomicznych — i prowadzi w biurze Dep. VI. najstarszy wykaz tych uwolnień.

Do II. Żandarmerya, której kwaterunkiem zajmuje się Departament IV., liczyła w roku 1887. w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, 3 sztabowych, a 21 niższych oficerów, tudzież 1.743 żandarmów, rozkwaterowanych na 358 posterunkach, a pomnożoną została w roku 1888. o 1 oficera i 40 żandarmów — liczy przeto obecnie 25 wyższych i niższych oficerów i 1.783 żandarmów, z których 226 żandarmów i jeden wachmistrz spełniają służbę przy kontroli bydła w pasie granicznym i są rozkwaterowani w koszarach w ten sposób, że za umieszczenie onych Skarb Państwa całkowite koszta ponosi, reszta zaś z pominięciem 5-ciu wachmistrzów za mieszkanie których czynsz odrębnie opłacanym bywa, t. j. 1.551 żandarmów rozkwaterowanych jest po ustanowieniu 6-ciu nowych posterunków na 364 posterunkach.

Prośby gmin i osób prywatnych o zaprowadzenie nowych posterunków żandarmeryi często bardzo się ponawiają, lecz Wydział krajowy jedynie takie popiera, które ze względu na bezpieczeństwo publiczne uzna za godne uwzględnienia — obecnie też toczą się korespondencye

z właściwymi władzami o to, aby w skutek prośby p. Klaudii Torosiewiczowej ustanowić posterunek w Sasowie, a w skutek prośby gminy wsi Kudryńca, powiatu Borszczowskiego, ustanowić także posterunek w obrębie tej gminy.

Wedle budżetu przez Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi na rok 1889. przedłożonego wynosić mają wydatki za najem pomieszczeń dla oficerów żandarmeryi, oraz i sztabu, tudzież koszar dla żandarmów łącznie 84.866 zł. 77 ct.

lecz, że na częściowe pokrycie tego wydatku Skarb Państwa na podstawie ustawy organizacyjnej c. k. żandarmeryj z 18. Stycznia 1850. L. 19 Dz. ust. i wydanych w skutek onej rozporządzeń o kwaterunku c. k. żandarmeryi z 16. Lutego 1850. L. 110 i z 1. Sierpnia 1851 L. 256 Dz. u. kr. zwraca funduszowi kraj. za czynsze najmu mieszkań c. k. oficerów, wachmistrzów rachunkowych i woźnych, tudzież ubikacyj przez sztab zajmowanych 7.602 zł.

a jako noclegowe za 1.551 żandarmów i żonę jednego żandarma przeto za 1.552 głów po 2 $\frac{1}{2}$ centa za dzień i głowę 14.162 „

to jest łącznie 21.764 „ — „

ponosi fundusz krajowy po strąceniu tego zwrotu tym tytułem wydatek roczny w ilości 63.102 zł. 77 ct.

Komisya prawnicza porównując wydatek, jaki ponosi fundusz krajowy rocznie na opłatę czynszów za najem mieszkań dla oficerów, wachmistrzów rachunkowych i woźnych, tudzież lokalności dla sztabu c. k. żandarmeryi z sumą 7.602 zł., którą tym tytułem Skarb Państwa zwraca funduszowi krajowemu, nabyła przekonania, że fundusz krajowy do czynszów tego najmu dopłaca rocznie jedynie kwotę 238 zł. i dla tego nie uważa za rzecz stóśowną domagać się od Skarbu Państwa zwrotu tej bardzo nie znaczącej kwoty.

Inaczej zupełnie i dla funduszu krajowego nie korzystniej przedstawia się ale wydatek na czynsze za najem koszar dla żandarmeryi, który obecnie rocznie 77.264 zł 77 ct., a po strąceniu zwrotu noclegowego w ilości 14.162 zł. przez Skarb państwa uiszczonego, wykazaną powyżej sumę 63.102 zł. 77 ct. w. c. wynosi, a uzasadniona zachodzi jeszcze obawa, że ten wydatek w przyszłości się zwiększy, bo nie tylko rok rocznie mnoży się liczba posterunków żandarmeryi, ale także właściciele tych realności, które Wydział krajowy na koszary dla żandarmeryi najmuje, zbyt często domagają się podwyższenia czynszów i tym sposobem Wydział krajowy nie tylko do uczynienia zadosyć ich wymaganiom zmaglają ale także onemu, wyszukiwaniem nowych ubikacyj nie mało czynności, a często nawet bezskutecznych przysparzają.

Komisya prawnicza, zastanawiając się nad możliwością uzyskania zaoszczędzeń w tym dziale gospodarstwa krajowego, mniema, że czynsze za najem koszar dla żandarmeryi w okolicach górskich, a właściwie lesistych przez Wydział krajowy opłacane, w stosunku do wartości najętych realności są zbyt wygórowane, bo n. p. opłaca Wydział krajowy rocznie za najem takich koszar w Krynicy na umieszczenie 3 ludzi 200 zł., w Nowym Targu dla 5 ludzi 280 zł., w Komańczy za koszary dla 3 ludzi także 200 zł., w Lisku za koszary dla 5 ludzi 250 zł., w Nowem Siole za umieszczenie jednego żandarma 140 zł., a w Wełdzirzu i Perechińsku za koszary dla 4 ludzi rocznie po 180 zł., zaś w Boryni za koszary dla 4 żandarmów 275 zł., w Bohorodczanach, Łanczynie i Mikuliczynie za koszary w każdej z tych miejscowości dla 4 żandarmów po 200 zł., zaś w Peczyniżynie za koszary jedynie dla 3 ludzi 300 zł., a to w miejscowościach, gdzie materiał budowlany po bardzo niskich cenach zakupić można, gdzie przeto wybudowanie domu tych rozmiarów, jakie obecnie żandarmerya zajmuje, nie pociągnęło by wydatku znaczniejszego jak 800 do 1.200 zł., właściciele zaś takich realności, gdyby nie nastęrczała się onym sposobność korzystania z braku lokalności dla żandarmeryi odpowiednich, nie wątpliwie odnajmowali by takowe za czynsz niższy, jak ten, który oni w miejscowościach tu powyżej wymienionych pobierają i dla tego to komisya prawnicza jest zdania, aby Wydział

krajowy, bądź Rady powiatowe, bądź gminy, w miejscowościach, w których materiały budowlane nie mają znacznej wartości do budowania koszar dla żandarmeryi zachęcał i owym celem umożliwienia lub ułatwienia wybudowania takowych znaczniejsze zaliczki na rachunek czynszu przyszłego udzielał, a spodziewać się należy, że tym sposobem da się uzyskać w wielu miejscowościach niżenie czynszów najmu obecnie za koszary żandarmeryi z funduszu krajowego opłacanych.

Ważniejszym środkiem do zmniejszenia wydatków przez fundusz krajowy na kwatery żandarmeryi ponoszonych byłoby uzyskanie podwyższenia noclegowego w myśl ustawy organizacyjnej z dnia 18. Stycznia 1850. L. 19. DPP. i wydanych na podstawie onejże rozporządzeń z dnia 16. Lutego 1850. L. 110 i 1. Sierpnia 1851. L. 256. D. u. k. przez skarb państwa za żandarmów w koszarach przez Wydział krajowy najmowanych jedynie po 1 kr. m. k. czyli po $2\frac{1}{2}$ cent. w. a. za dzień i głowę funduszowi krajowemu opłacanego.

Noclegowe to po $2\frac{1}{2}$ ct. w. a. za dzień i głowę przez skarb państwa fund. kraj. za zakwaterowanie żandarmeryi opłacane, wyznaczone zostało rozporządzeniem powyżej powołanem z 1. Sierpnia 1851. L. 256 D. u. k. przeto przed laty 37. i to z uwzględnieniem noclegowego, jakie skarb państwa wówczas na podstawie ustawy kwaterunkowej z 15. Maja 1851. L. 124. D. P. P. za umieszczenie żołnierzy czynnej armii opłacał. Od tego czasu jednakowoż stosunki się zmieniły, bo nie tylko w ogóle wartość majątności nieruchomości, przeto i realności miejskich na koszary używanych znacznie się podniosła — wskutek czego też właściciele onych domagają się i słusznie opłaty wyższych czynszów najmu jak tych, które przed 37 laty za odnajęcie takich samych lokalności pobierali — ale bo także ogłoszoną została ustawa kwaterunkowa z 11. Czerwca 1879. L. 93. 95. Dz. u. p., wedle której skarb państwa za umieszczenie jednodniowe żołnierza w koszarach wzorowych z dodaniem sprzętów, opału, światła i pościeli, wynagrodzenie po 6 ct. opłacać jest obowiązany, a że żandarmerya w koszarach przez Wydział krajowy wynajmowanych i starannie urządzonych niewątpliwie wygodniejsze znajduje umieszczenie jak to, które ma wojsko w koszarach nawet wzorowych zakwaterowane, a wydatek na sprawienie i utrzymanie sprzętów dla koszar, opał, światło i pościel dla żandarmów opłacanym bywa z funduszu krajowego, mniema komisya prawnicza, że rzeczą słuszną będzie, żeby i skarb państwa, który opłacając obecnie za zakwaterowanie przez jeden dzień od głowy po $2\frac{1}{2}$ ct. przeto rocznie po 9 zł. $12\frac{1}{2}$ ct., a fundusz krajowy, wydając rocznie za najem kwater dla 1552 głów żandarmeryi tytułem czynszu 77.264 zł. 77 ct., przeto za umieszczenie jednego żandarma ponosi rocznie okrągłą kwotę 50 zł. — podniósł na przyszłość opłatę noclegowego, albowiem już jeden cent podniesiony zmniejszył by ciężar funduszu krajowego rocznie o 5.664 zł. 80 ct. Gdyby zaś skarb państwa skłonił się do opłacania funduszowi krajowemu tytułem noclegowego za umieszczenie jednego żandarma dziennie tyle, ile opłaca na podstawie ustawy kwaterunkowej z 11. Czerwca 1878. L. 93., 95, za umieszczenie jednego żołnierza dziennie w koszarach wzorowych to jest po 6 ct., to w takim razie otrzymywałby fundusz krajowy od skarbu państwa tytułem noclegowego za zakwaterowanie 1552 głów żandarmeryi rocznie nie jak obecnie jedynie 14.162 zł. lecz 33.980 zł 80 ct., przeto o 19.826 zł. 80 ct. więcej — i dla tego mniema komisya prawnicza, że o podwyższenie omówionego tu noclegowego u dotyczących władz rządowych starać się należy, w którym to celu Wysokiemu Sejmowi odpowiednią rezolucyę do uchwalenia przedkłada.

Do III. W skutek polecenia Wysokiego Sejmu wydanego upłynionej sesyi Wydziałowi krajowemu, aby zbadał potrzebę reformy postępowania sądowego w sprawach nie spornych i na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył zasady, mające służyć za podstawę do ustawy o postępowaniu sądowym w sprawach nie spornych, Wydział krajowy nie tylko sprosił na naradę w tej sprawie ankietę, ale także wystosował do Wydziałów krajowych innych prowincyj zapytanie, w jaki sposób ukształcił się tamże stan rzeczy w tym dziale ustawodawstwa, a nadto wezwał także wszystkie Wydziały Rad powiatowych w kraju o odpowiedź na zapytania mogące dać wyjaśnienia i wykazać potrzebę zmiany obowiązujących ustaw, oraz zarządził zbadanie i przestudyo-

wanie ustaw w tym dziale w obcych krajach obowiązujących, jednakowo nie był i do tej chwili nie jest w możności uczynić zadosyć poleceniu Wysokiego Sejmu i przedłożyć w bieżącej sesji sejmowej wymaganego sprawozdania, albowiem dotychczas dopiero niektóre Wydziały krajowe innych krajów koronnych nadesłały Wydziałowi krajowemu swoje odpowiedzi i to tej osnowy, że w krajach, które one reprezentują, nie zaszła potrzeba zmiany ustaw w sprawach nie spornych obowiązujących — inne zaś Wydziały krajowe wcale do tej chwili na to zapytanie nie odpowiedziały, tak jak i Wydziały Rad powiatowych naszego kraju.

Akta dotyczące przekonują, że te same przeszkody były powodem, iż Wydział krajowy nie przedłożył jeszcze Wysokiemu Sejmowi sprawozdania zażądane go z powodu prośby Towarzystwa politechnicznego o przyznanie każdoczesnemu rektorowi szkoły politechnicznej we Lwowie głosu wirylnego w Sejmie jak niemniej prośby tegoż Towarzystwa o przyznanie technikom prawa wyborczego z tytułu osobistej kwalifikacyi, tudzież z powodu prośby gminy miasta Podgórze o przyznanie temuż miastu prawa wybierania posła na Sejm krajowy.

Do IV. i V. Ani sprawy ludności izraelskiej w kraju, ani też sprawy indemnizacyi urbarialnej i serwitutów w okresie czasu od 1. Lipca 1887. do dnia ostatniego Czerwca 1888. nie dały Wydziałowi krajowemu powodu do jakiegokolwiek bądź czynności, dlatego też komisya prawnicza nie może z powodu takowych czynić jakiegokolwiek bądź uwag.

Do VI. Korespondencye z e. k. władzami skarbowymi z powodu wymiaru podatków, taks i należytości stemplowych, nastręczają Departamentowi VI. Wydziału krajowego bardzo wiele czynności, które tenże z najdokładniejszą znajomością rzeczy i wszelką starannością załatwia, a broniąc tak funduszu krajowego jako też i funkcyonaryuszów Wydziału krajowego od nieuzasadnionych wymagań Władz skarbowych, wnosi nietylko często rekursa od uchwał tego rodzaju, ale nawet, gdy te nie skutkują, skargi do Wysokiego c. k. Trybunału administracyjnego, które już niejednokrotnie pożądanym skutkiem uwiecznione zostały, co w przyszłości zapobiega ponawianiu się wymagań strony krzywdzących.

do VII. Ściąganie opłat od szynkarzy dla funduszu propinacyjnego ustawą z 30. Grudnia 1875 przyznanych, jak nie mniej odpisywanie takowych w razie, jeżeli ściągnięte być nie mogą, wymaga wiele pisaniny Departamentu VI.

Zaległość tych opłat z końcem roku 1887 wynosiła 90.760 zł. 70 cent., lecz z dniem 1 lipca 1888 zmniejszyła się ona znacznie, bo do sumy 56.494 zł. 91 cent.

Przyznać należy, że e. k. władze przy ściąganiu tych opłat rocznie obecnie 244.553 zł. 5 ct. wynoszących — dokładają wszelkich starań, aby zaległości nie wzrastały — lecz natrafiały one przy tem na przeszkodę tę, że nowella egzekucyjna z 10. Czerwca 1887., L. 74. D. u. p. wzbraniając pociągać pod egzekucyje pewne ruchomości dłużnika, nie dozwala tymże e. k. Władzom występować przeciw dłużnikom z surowszemi środkami egzekucyjnymi, któremi się przed ogłoszeniem nowelli posługiwały. Natomiast postępowanie Wydziału krajowego w tej sprawie uzupełnia ten uszczerbek, który wyrządza wspomniona nowella egzekucyjna. Wydział krajowy bowiem odmawia każdą razą odpisania zalegającej opłaty szynkarskiej funduszowi propinacyjnemu należnej tak długo, jak długo tenże sam szynkarz wykonuje szynkarstwo, które spowodowało zaległość, a to zagnała dłużnika chcącego utrzymać się przy swoim zarobkowaniu do uiszczenia dłużnej zaległości.

Do VIII. W sprawach dotyczących granic kraju nie zaszła w Departamencie VI. żadna potrzeba podejmowania w ciągu roku upłynionego bądź jakich czynności.

Natomiast sprawy podziału kraju na okręgi sądowe i Starostwa wymagały bardzo wiele czynności Departamentu tego, czego dowodem nie tylko dotyczące akta Wydziału krajowego ale także sprawozdania Wysokiemu Sejmowi przez Wydział krajowy z powodu przenoszenia pewnych miejscowości z jednego okręgu sądowego lub starostwa do innego okręgu — przedkładane. — Niżeli bowiem Wydział krajowy był w możności doradzać Wysokiemu Sejmowi czyli za przeniesie-

niem tej lub owej miejscowości do innego okręgu sądowego lub Starostwa oświadczyć się może, był on zmuszonym zasiągać wiadomości o stosunkach miejscowych i zdań Władz tak autonomicznych jako i rządowych, a z przykrością tu zaznaczyć wypada, że wiele Wydziałów, Rad powiatowych ociągało się bardzo często z odpowiedziami na zapytania Wydziału krajowego w tych sprawach onym czynione i opóźniały bardzo załatwianie onych, kiedy Wydział krajowy po 4 i 5 razy ponawiać był zmuszonym upomnienia o nadesłanie zażądanych raz wyjaśnień.

Oprócz spraw dopiero co omówionych załatwia VI. Departament Wydziału krajowego czynności połączone z ustanowieniem nowych c. k. Sądów obwodowych i powiatowych, których brak bardzo dotkliwie w naszym kraju daje się uczuć, a chociaż i w tych sprawach potrzebuje pomocy Wydziałów Rad powiatowych, które jak to wspomniano w udzielaniu onej bywają bardzo powolne, to przecie udało się Wydziałowi krajowemu ukończyć nie tylko sprawę zaprowadzenia Sądu obwodowego w Stryju, ale także sprawy zaprowadzić się mających Sądów powiatowych w Żabiu, Jaworznie, Podwołoczyskach, Pomorzanach i Pruchniku, tak, że, jak się tego spodziewać wypada, nowe sądy w tych miejscowościach po usunięciu trudności, jakie zachodzić mogą co do lokalności dla umieszczenia Sądów potrzebnych i przeznaczeniu urzędników właściwych, w krótko aktywowane zostaną.

do IX. Co do szupasnictwa to już na wstępie tego sprawozdania zaznaczono, że zażądanie bardzo stosowne Wydziału krajowego zmniejszyło w ciągu roku i w przyszłości co roku zmniejszać będzie cyfrę exhibitów Wydziału krajowego o 10.000., lecz nie pracę Departamentu VI. który się sprawami szupasnictwa zajmuje.

W roku 1887 szupasowano 7086 osób wprawdzie mniej jak w latach poprzednich, lecz nie o wiele, bo n. p. w roku 1885 szupasowano 7561 osób i dla tego przyznać wypada, że, gdy czynności Wydziału krajowego w tym dziale wymagają ścisłego zbadania rachunku dotyczącego kosztu szupasowania każdego szupaśnika, przez liczne stacye szupasowe przebywającego a te rachunki stacye szupasowe kwartalnie przedkładają — załatwienie tych rachunków także bardzo często powoduje wydawanie stosownych pouczeń i zarządzeń oraz korespondencyje z Władzami krajowymi i za granicą kraju istniejącymi, czynność w tym dziale Departamentu VI. jest znaczną, z której ale ten Departament starannie i bez wszelkiej zwłoki się wywiązuje.

Do zasług Departamentu VI. zaliczyć należy to, że ciągle i to ze skutkiem dąży do zaoszczędzania wydatków na szupaśnictwo, co już podniosła komisya administracyjna lustrując czynności tego Departamentu za czas od 1. Lipca 1886 do końca Czerwca 1887. w sprawozdaniu swoim przez Wysoki Sejm 4. Stycznia 1888 załatwionem, a tu nadmienić wypada, że chociaż narok 1886 zapreliminowano na opędzenie kosztów szupaśnictwa 27.000 zł., a kwota ta wydatków nie pokryła kiedy na ten cel wydano 30.670 zł. 1½ cent, to już w roku następnym 1887, gdy na szupaśnictwo zapreliminowano 23.000 zł. a wydatki wynosiły 25323 zł. 27½ cent., to przecież w obec tego, że w tym roku tytułem zwrotów za koszta szupasowe wpłynęło do kasy Wydziału krajowego 11.596 zł. 75½ cent., wynosił rzeczywisty wydatek na szupaśnictwo jedynie 13.726 zł. 52 cent. a to dla tego, bo nie tylko zarządzenie na skutek żądania Wydziału krajowego przez c. k. Namiestnictwo okólnikiem z 21. Stycznia 1885 do L. 45150 ogłoszone, ażeby szupaśnikom posiadającym pieniądze takowe odbierano i z takowych koszta szupasowania owych pokrywano, do zwrotu kosztów szupasowych się przyczyniło, ale także okólnik c. k. Namiestnictwa wydany 14. Kwietnia 1886 dol. 19680 równie na żądanie Wydziału krajowego o szupasowaniu kolejną żelazną szupaśników w ten sposób, aby szupaśnik odstawianym bywał do tej stacyi kolei żelaznej, na której pociąg opuścić jemu wypada, do tej oszczędności się przyczyniło.

Do X. Ustawa łowiecka po naradzie ankiety w tym celu przez Wydział krajowy sproszonej ułożona, przedłożoną została upłynionej sesyi Wysokiemu Sejmowi, lecz przydzielona sejmowej komisji administracyjnej nie doczekała się załatwienia, a po zamknięciu sesyi sejmowej tej wraz z innemi nie załatwionemi sprawami zwróconą została Departamentowi VI., który

obecnie w tej sprawie już sprawozdanie swoje przedłożył prosząc Wysoką Izbę o oświadczenie się czyli sprawę ustawodawstwa o łowiectwie nowelą do istniejącej ustawy czyli nową ustawą życzy sobie mieć załatwioną, a to dla tego, bo c. k. Prezydium Namiestnictwa, przesyłając Wydziałowi krajowemu odezwą z dnia 31. Stycznia 1888 do l. 12.872 nowellę, do ustawy łowieckiej dla Karyntii wydaną, wyraziło zdanie, że nowelę tego rodzaju dla naszego kraju uważa za odpowiednią radząc, aby takowa Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia przedłożoną została, a następnie odezwą z dnia 7. Października 1888 do l. 10.726 oznajmiło że c. k. Rząd gotowym jest przedłożyć Wysokiej Izbie bądź nowelę do ustawy łowieckiej bądź też nową ustawę, byle tylko Wysoki Sejm poprzednio w tej mierze swoje życzenie objawił.

Kończąc to sprawozdanie wnosi komisya prawnicza

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie komisji prawniczej o czynnościach Departamentu VI. Wydziału krajowego za czas od 1. Lipca 1887 do końca Czerwca 1888, przyjmuje Sejm do wiadomości.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby:

a) celem uzyskania tańszego najmu koszar dla c. k. żandarmeryi. gminy i Rady powiatowe w lesistych okolicach położone, gdzie umieszczone są posterunki żandarmeryi do budowy takich koszar zachęcał i przedsiębiorstwa budowy onych udzielaniem znaczniejszych zaliczek na przyszły czynsz najmu koszar po upewnieniu się, że takowe z pożytkiem dla funduszu krajowego użytymi będą, wspierał;

b) ażeby zbadał i rozważył, czyliby nie należało poczynić u c. k. Władz rządowych stosownych kroków celem uzyskania drogą ustawodawstwa zmiany ustaw organizacyjnych c. k. żandarmeryi z dnia 18. Stycznia 1850 l. 19 Dz. pp. i wydanych na podstawie onej rozporządzeń z dnia 16. Lutego, 850 l. 110 i 1. Sierpnia 1851 l. 256 D. u. k. w tym kierunku, by noclegowe przez Skarb państwa za umieszczenie w koszarach jednego żandarma przez dobę w ilości 2¹/₂ ct. funduszowi krajowemu opłacane stosownie podwyższone zostało.

We Lwowie, dnia 17. Stycznia 1889.

Rybicki w. r.
przewodniczący.

Dr. Walery Waygart w. r.
sprawozdawca.

